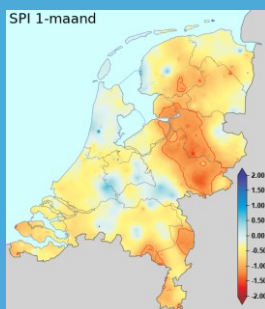

[View this email in your browser](#)

Jaargang 8, nr. 04, juli 2022

Lees je liever in pdf? [Naar de nieuwsbrief](#)

Droogte neemt toe

Het blijft de komende tijd droog in Nederland. Het neerslagtekort wordt groter en de effecten hiervan nemen toe. Om water vast te houden en de aanvoer te vergroten, hebben de waterschappen en Rijkswaterstaat verschillende maatregelen genomen.

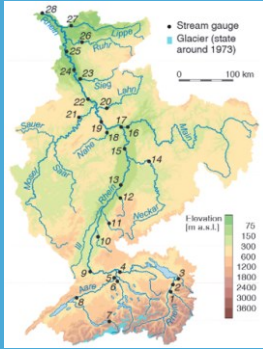
Zo hebben waterschappen waar mogelijk waterpeilen verhoogd om water vast te houden en blijven geldende onttrekkingsverboden van kracht. Ook heeft Rijkswaterstaat besloten om het peil in het IJsselmeer te verhogen tot NAP -0,15 m. Op landelijke schaal is er nog geen sprake van watertekorten, dankzij de maatregelen die de waterschappen en Rijkswaterstaat eerder hebben genomen om een extra watervoorraad op te bouwen.

Zie de [Droogtemonitor](#) voor meer info over de stand van zaken.

SPI 1 (neerslagindex), dagelijks geactualiseerd

Bron: KNMI

Vaker laag water in de Rijn

Het wordt steeds minder vanzelfsprekend dat de Rijn in de zomer voldoende water aanvoert. Dat blijkt uit een belangrijk recent rapport van de [International Commission for the Hydrology of the Rhine basin \(CHR\)](#).

Extreme laagwater condities op de Rijn bij Lobith gaan toenemen terwijl de gletsjers smelten. Tot meer dan 50 dagen gemiddeld per jaar aan eind van deze eeuw. De Rijn krijgt steeds meer het karakter van een regenrivier. De gevolgen voor (drink)watervoorziening, koelwaterbeschikbaarheid, scheepvaart en ecologie kunnen niet uitblijven. Ook voor onze regio zal dit consequenties hebben. Met name voor het Rivierenland, waar nu nog - vooral in droge periodes - veel Rijnwater wordt ingelaten. Die vanzelfsprekendheid van aanvoer van gebiedvreemd water zal verdwijnen. Dat maakt het des te belangrijker om in natte periodes het gebiedseigen water zo goed mogelijk vast te houden.

Bron: International Commission for the Hydrology of the Rhine basin

Blauwe agenda Utrechtse Heuvelrug

De provincie Utrecht, Waterschap Vallei en Veluwe, HDSR, drinkwaterbedrijf Vitens, boerenorganisatie LTO, de vereniging van landgoedeigenaren UPG, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, natuurorganisaties en gemeente Utrechtse Heuvelrug werken in de [Blauwe Agenda](#) samen om het watersysteem robuuster te maken. Op die manier kunnen de gevolgen van de klimaatverandering en de toenemende vraag naar drinkwater beter opgevangen worden. De Utrechtse Heuvelrug is een uniek gebied in de provincie Utrecht. Een gebied met veel historische buitenplaatsen, droge en natte natuur en mogelijkheden voor recreatie. Maar ook een gebied waar gewoon wordt, waar boeren voedsel produceren en waar ons drinkwater vandaan komt. Al deze functies zijn afhankelijk van een gezond watersysteem en staan met elkaar in verbinding. Om erachter te komen wat de beste oplossingen voor zo'n bijzonder gebied zijn, is eerst gedegen onderzoek gedaan naar de werking van het watersysteem en de veranderingen waaraan dit systeem de komende jaren onderhevig is als gevolg van klimaatverandering. Ook is onderzocht welke maatregelen goed werken. Deze maatregelen zijn vervolgens in verschillende pilotprojecten toegepast. Op basis van deze resultaten is een gezamenlijk ambtiedocument opgesteld met daarin de doelen en wensen voor de komende jaren, toegespitst op de Utrechtse Heuvelrug. Er wordt nu gewerkt aan de uitvoering van de plannen. Zo moet er meer water geïnfiltreerd worden op de hogere delen van de Heuvelrug, waardoor de grondwatervoorraad wordt aangevuld. Daarnaast is de wens om meer water vast te houden in de watergangen op de flanken.

Hierdoor kan dit water in droge perioden worden gebruikt en worden de lageregelegen delen minder belast door waterafvoer tijdens regenbuien. Er ligt ook een plan om landgoedeigenaren en boeren te helpen om de gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen.

**STADS
MUSEUM
DOETINCHEM**

Droogte in de Achterhoek; wat kan ik doen?

Op de expositie 'Droogte in de Achterhoek: Wat kan ik doen?' in het Stadsmuseum Doetinchem kan iedereen informatie en tips vinden die helpen om zelf water te besparen en vast te houden. Ook staat er een droogtetafel, waarmee de droogteproblematiek en oplossingen helder worden uitgelegd.

Waterschapbestuurder Antoinet Looman en wethouder Rens Steintjes van gemeente Doetinchem openen de expositie. "We merken de gevolgen van klimaatverandering allemaal. Er wordt door veel organisaties hard aan oplossingen gewerkt, maar ook individuele inwoners kunnen iets doen. Laat je inspireren op deze expositie", aldus Antoinet Looman. De expositie loopt tot en met 31 augustus 2022. Meer informatie over Weet van Water staat op www.weetvanwater.nl.

Nieuw bos in beekdalen

In Nederland moet de komende jaren 10 procent meer bos komen te staan, zo'n 37.000 hectare. Dat hebben rijk en provincies afgesproken in de bossenstrategie, die onderdeel is van het Klimaatakkoord. Maar wat betekent dat extra bos voor het waterbeheer? De [Kansenkaart Nieuw bos in Beekdalen](#) brengt in beeld op welke manier bosaanleg kan bijdragen aan de opgaven van de waterschappen.

De focus lag vooral op het verder versterken van de waterkwaliteit, het vasthouden van water en het voorkomen van wateroverlast. Bos kan inspoeling van stoffen voorkomen en zorgen voor koeling van het water in hete zomers.

De waterschappen kunnen nu kijken wat de effecten van verschillende bostypen zijn en waar de beste kansen liggen voor bosontwikkeling in combinatie met de wateropgaven.

Beeld uit kanskaart wateroverlast

Bron: STOWA

Waterschap Rivierenland brengt erfgoed in kaart

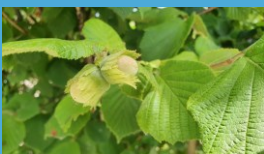
Het rivierengebied kent een schat aan erfgoed van het waterbeheer: historische documenten, voorwerpen, bouwwerken en landschapselementen. Kennis over dat watererfgoed draagt bij aan historisch besef en aan antwoorden op nieuwe uitdagingen. Daarom starten het Waterschap Rivierenland en het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) een project om al dit erfgoed te beschrijven en toegankelijk te maken.

Langs de rivieren in Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Utrecht liggen de sporen van 474 rechtsvoorgangers van het huidige waterschap. In 2002 begon de laatste fusie en ontstond het huidige waterschap. Bij het 25-jarig jubileum in 2027 moet de inventarisatie van al het watererfgoed klaar zijn en online toegankelijk voor publiek en wetenschap.

Bij nieuwe uitdagingen als klimaatverandering en biodiversiteit kan erfgoed inspireren. Als water leidend is in ruimtelijke opgaven, dan wijst erfgoed vaak de weg. Zoals bij gemaal De Neust aan de Linge, dat gereed werd gemaakt voor meer hoosbuien en ook droogte. Dat gebeurde met behoud van het monumentale pompgebouw en de archeologische vondst van oude muurresten. Een ander voorbeeld zijn waterbergingen in Vijfheerenlanden of Altena, die onderdeel zijn van het cultuurlandschap van grienden en natte natuur. Een derde voorbeeld zijn recente archeologische opgravingen van Romeinse resten voorafgaand aan dijkversterking in de Betuwe.

Iconen van watererfgoed in het rivierengebied zijn het molencomplex van Kinderdijk en de Nieuwe Hollandse Waterlinie - beide Werelderfgoed. Uniek zijn de reeksen dijkmagazijnen en dijkpalen, de collectie hensbekers en industrieel erfgoed als het Hollands-Duits gemaal in Nijmegen.

Sluisje in Waalkade bij Loenen

Innovatieve voedselproductie in voedselbossen

In een voedselbos worden eetbare soorten in een bosstructuur aangelegd. Denk bijvoorbeeld aan fruit- en notenbomen, struiken en kruiden. Hiermee worden naast voedselproductie ook andere doelen gediend, zoals biodiversiteit. Voedselbosbouw is een vorm van agroforestry, waarbij bomen en struiken worden toegevoegd op het landbouwbedrijf. Dat klinkt simpel, maar het kan leiden tot innovatieve en complexe landbouwsystemen.

Een voedselbos heeft per definitie meerdere functies. De kern van deze functies is altijd: voedselproductie en biodiversiteit. Maar ook beleving, educatie, bodemkwaliteit en CO₂ opvang zijn belangrijke onderdelen. Er wordt voedsel geproduceerd dat kan worden geogst en verkocht, zelf worden genuttigd, of kan worden gebruikt voor andere producten en

functies. De biodiversiteit wordt verhoogd als op locatie met lage natuurwaardes een grote diversiteit aan soorten wordt aangeplant en de locatie zo natuurlijk mogelijk wordt beheerd, inclusief de waterhuishouding en de bewerking van de bodem.

De Has Hogeschool heeft veel onderzoek gedaan naar de economische haalbaarheid van voedselbossen en voorbeelden van verdienmodellen, waaronder een rekenmodel voor startende initiatiefnemers. Zo levert Voedselbos Ketelbroek in Gelderland haar oogst aan een lokaal restaurant. In 2021 en 2022 wordt Voedselbos Schijndel bij Lelystad aangeplant, een grootschalig voedselbos dat meer bedrijfsmatig zal worden geëxploiteerd.

Via onderstaande websites kun je veel aanvullende informatie vinden over voedselbossen en agroforestry:

- [Green Deal Voedselbossen](#)
- [Stichting Agroforestry Nederland](#)
- [Het Lois Bolk Instituut](#)
- [Wageningen Environmental Research \(Alterra\)](#)
- [Landbouw met natuur](#) (van de natuur en milieufederaties)

Kandidatenlijsten waterschapsverkiezingen 2023

Dit voorjaar hebben we kandidaten geworven voor de waterschapsverkiezingen van 2023. Water Natuurlijk Midden-Nederland heeft voor de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe drie onafhankelijke kandidatencommissies ingesteld. Deze zijn in mei en juni druk bezig geweest om concept-kandidatenlijsten op te stellen. Op 23 september stellen de leden de lijsten op de regionale ledenvergadering vast.

Een deel van de Water Natuurlijk-kandidaten voor de waterschapsverkiezingen van 2019

Word nú lid van Water Natuurlijk!

Ook voor een meer natuurlijk waterbeheer?

[Word nú lid van Water Natuurlijk!](#)

Agenda

Het Fortenfestival

Een week lang kun je genieten van de prachtige forten, kastelen en landschappen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. [Meer info](#)

Zaterdag 3 t/m zondag 11 september

Rechten aan water geven

In 2022 organiseert Fort Loevestein, passend bij de tentoonstelling 'Denkend aan water' een lezingenreeks met het thema water. Acht lezingen worden verspreid over het jaar gegeven met in elke maand een college over een relevant onderwerp uit de geschiedenis van Loevestein of een actualiteit die daaraan raakt. Jessica den Outer geeft een lezing over rechten geven aan water. [Meer info](#)

Zondag 18 september

Regionale ledenvergadering Water Natuurlijk Midden

In september stelt de regionale ledenvergadering de kieslijsten vast voor de waterschapsverkiezingen van 15 maart 2023 voor de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe. Alle leden hebben een uitnodiging gekregen.

Apeldoorn, vrijdag 23 september

Stromend door de tijd - Kennis uit het verleden voor de wateropgaven van nu

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Slot Loevestein organiseren op in samenwerking met een symposium over de drie grote wateropgaven uit het Deltaprogramma - voldoende zoetwater, klimaat adaptieve landinrichting en waterveiligheid - in een historisch perspectief. [Meer info](#)

Donderdag 6 oktober 2022

Ode aan de Hollandse Waterlinies

Je leert de Hollandse Waterlinies pas kennen als je de verhalen en geheimen kent. Bekijk onze agenda, doe mee aan de verschillende activiteiten en maak kennis met het prachtige landschap. [Meer info](#)

Diverse activiteiten in 2021 en 2022

Natuurlijk Water

Redactie:

Rienk Kuiper

Contact:

middennederland@waternatuurlijk.nl

Steun Water Natuurlijk!

Doe mee en [word lid!](#)

Deze nieuwsbrief automatisch toegestuurd krijgen kan [via deze link](#)

Bijdragen voor deze nieuwsbrief (ook van niet-leden van Water Natuurlijk) zijn van harte welkom!

Komt de nieuwsbrief in je spambox terecht? Neem dan ons mailadres middennederland@waternatuurlijk.nl op in je adressenlijst.

Water Natuurlijk is een bijzondere waterschapspartij.

We hebben geen politieke kleur.

Wat ons bindt is passie voor natuur, landschap, erfgoed, milieu, en recreatie in en om het water.

Wij zijn een landelijke vereniging voor en door inwoners.

We zijn in 2008 opgericht door onder andere Natuurmonumenten, De 12 Landschappen, Sportvisserij Nederland en de 12 provinciale natuur en milieufederaties, Vogelbescherming, IVN en bond Heemschut.

D66, Groen Links en enkele progressieve lokale politieke partijen steunen Water Natuurlijk en doen daarom niet zelf mee aan de waterschapsverkiezingen.

U ontvangt deze mail als lid van Water Natuurlijk, omdat u actief bent in bovenstaande organisaties, of omdat we eerder contact met u hebben gehad.

